

CO S TISÍCILETÝM KRÁLOVSTVÍM?

Kutná Hora, 20. března 2019

ESCHATOLOGIE

- **έσχατος** (eschatos) = „poslední“; završená míra skutečnosti
- **λόγος** (logos) = „slovo, nauka, racionální diskurz“

so far away from me

ESCHATOLOGIE

Ne nutně věřit jinak, ale

věřit **kvalifikovaně...**

Základní pojmy

- Zjevení Janovo 20,1 Tu jsem viděl, jak z nebe sestupuje anděl, který má v ruce klíč od propasti a veliký řetěz. 2 Zmocnil se draka, toho dávného hada, toho d'ábla a satana, 3 **na tisíc let jej spoutal**, uvrhl do propasti, uzamkl ji a zapečetil, aby již nemohl klamat národy, dokud se nedovrší těch tisíc let. Potom musí být ještě na krátký čas propuštěn...
- ...7 **Až se dovrší tisíc let**, bude satan propuštěn ze svého žaláře 8 a vyjde, aby oklamal národy ve všech čtyřech úhlech světa, Góga i Magóga.

MILLENNIUM

ZÁKLADNÍ POJMY

MILENIALISMUS

...je smělá naděje, že v nadcházející budoucnosti dojde k přechodu - ať už katastrofickému nebo progresivnímu - ke kolektivní spáse, kterou zabezpečí nadpřirozená síla, a to často ve spolupráci s člověkem a za předem stanoveného plánu

AMILENIALISMUS

...je eschatologická orientace, která nečeká žádné budoucí pozemské milénium.

MILENIALISMUS

PREMILENIALISMUS

(katastrofický milenialismus)

- *všechny premilénialistické systémy staví na tom, že druhý příchod Krista předchází jeho tisíciletému panování na zemi, kdy je zde Ježíš fyzicky přítomen*

POSTMILENIALISMUS

(progresivní milenialismus)

- *na rozdíl od premilenialismu, který věří, že Kristus se vrátí před nastolením milénia, postmilenialisté věří, že se vrátí na závěr milénia*

O CO JDE?

HERMENEUTIKA BIBLICKÝCH PASÁŽÍ

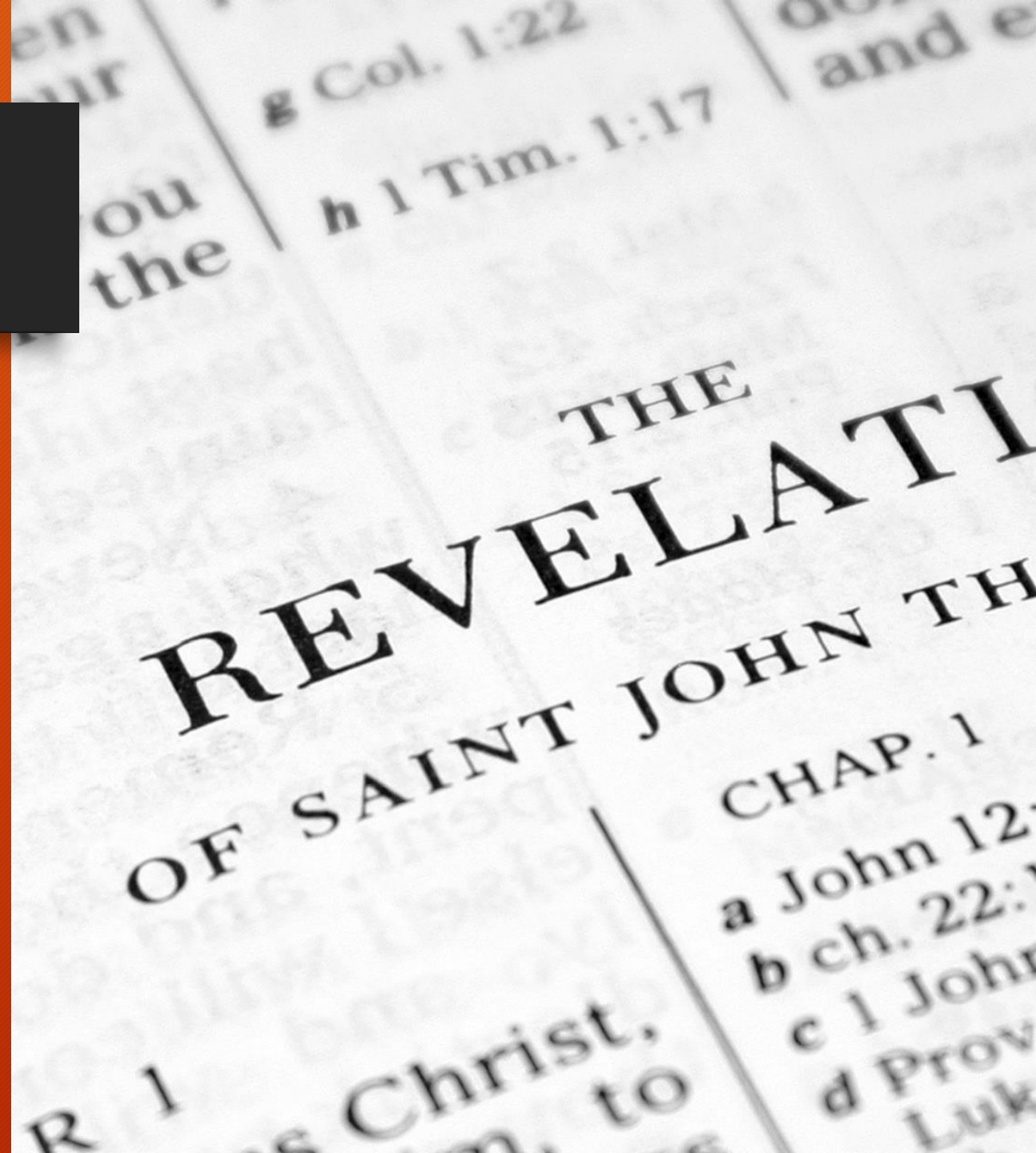
- jak rozumět pasážím SZ a NZ, které mluví o poslední době?
- Mk 13, Mt 24, 1 a 2 Te, kniha Zjevení
- v knize Zjevení jde o to jak vykládat klíčové kapitoly, jako jsou 4, 6, 19, 20
- interpretační otázky okolo Zjevení 19 a 20

O CO JDE?

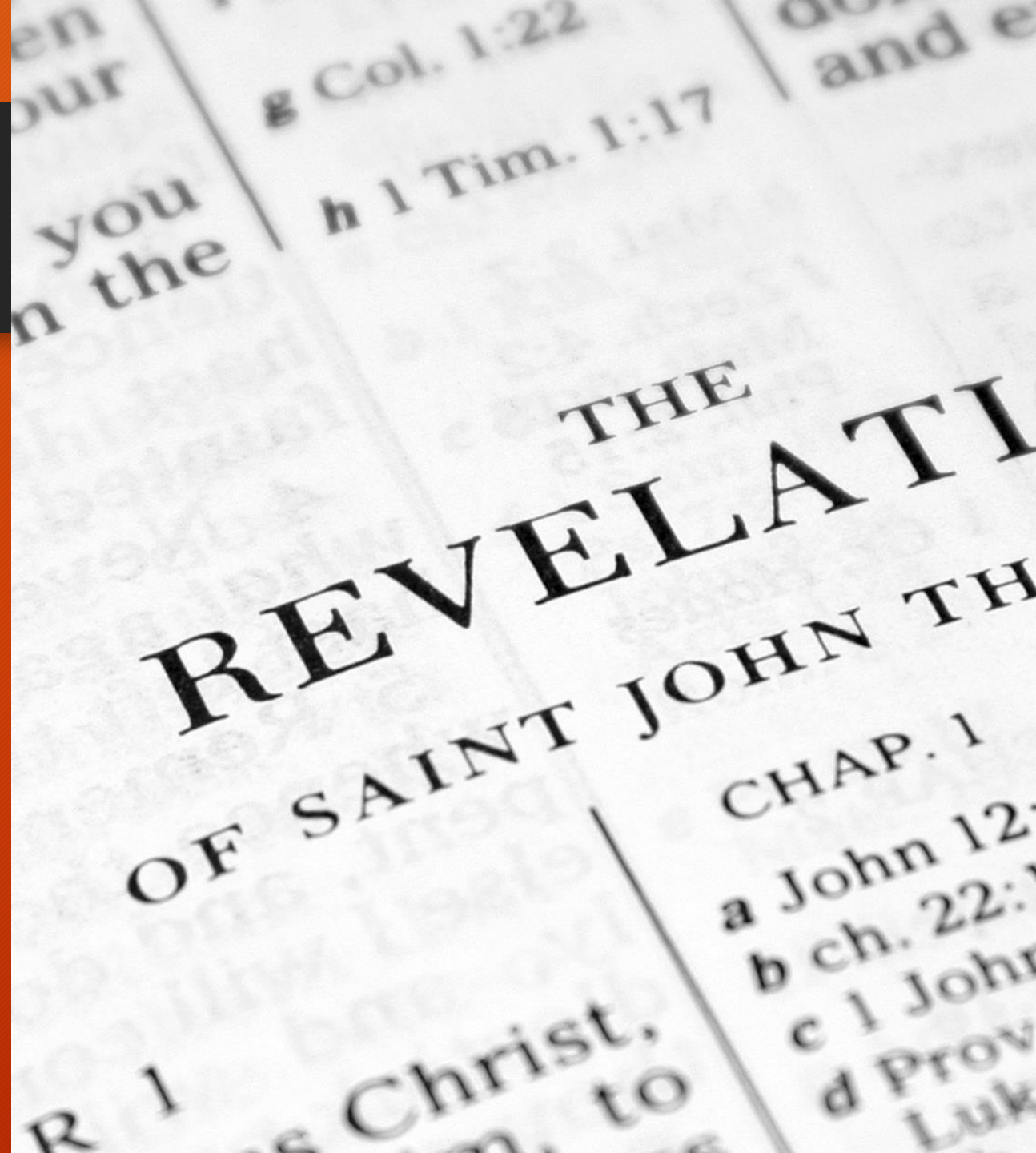
PŘÍSTUP KE KNIZE ZJEVENÍ

- exegetické otázky okolo správné interpretace obrazů Zjevení 19 a 20 kladou tu otázku i k celé knize Zjevení.
- jakou povahu má Apokalypsa sama?

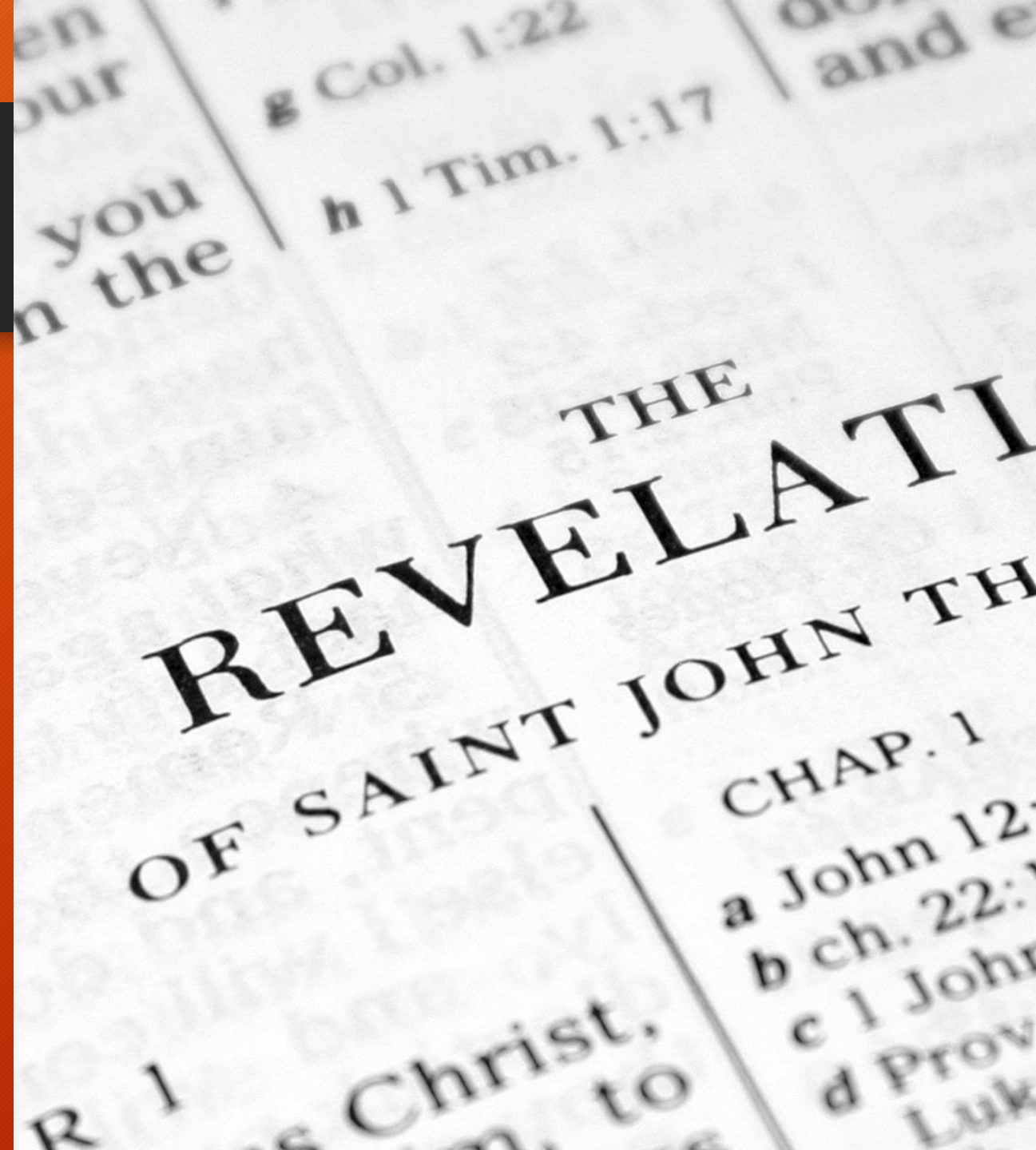
O CO JDE?

- **Historicistní náhled**
- Apokalypsa symbolickou formou předkládá celý průběh dějin církve od napsání knihy do konce časů, to jest, od doby, v níž žil vidoucí, až do závěrečného dovršení Božího programu.

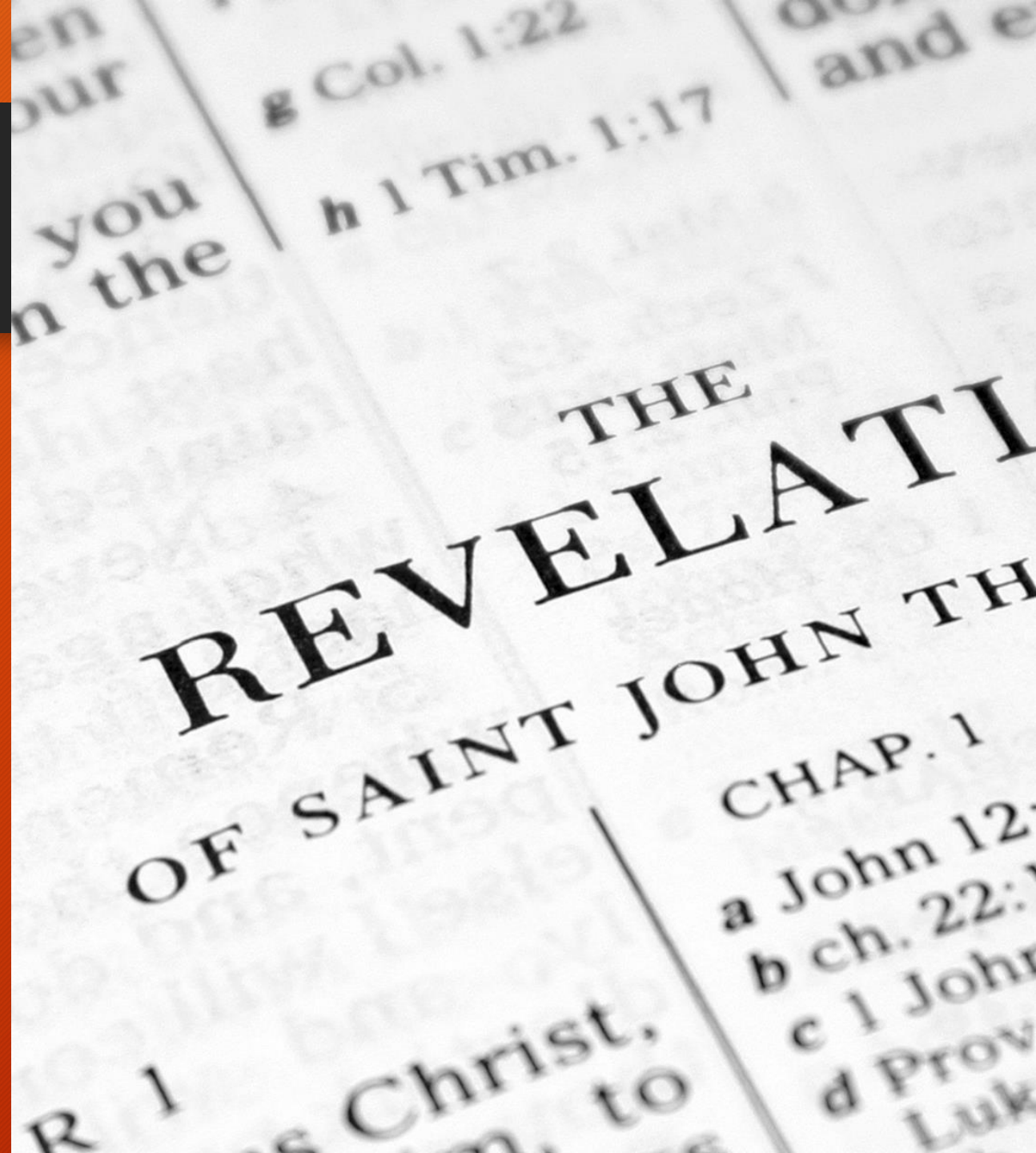
O CO JDE?

- **Futuristický náhled**
- předpokládá, že většina knihy Zjevení - snad i vše počínaje čtvrtou kapitolou - hovoří o době krátce před druhým příchodem Krista a po něm.

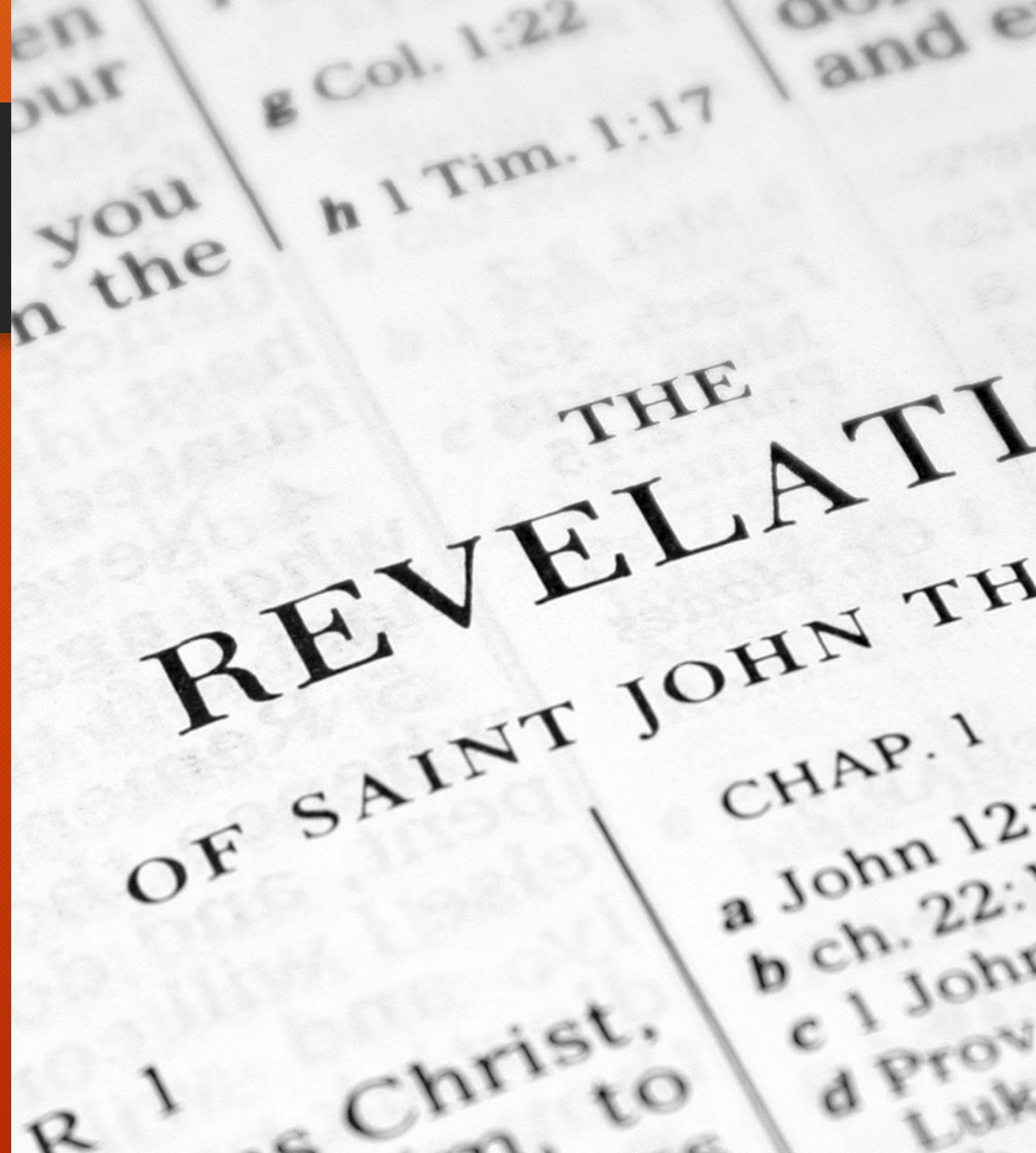
O CO JDE?

- **Préteristický náhled**
- tvrdí, že hlavní část Apokalypsy vypovídá o raně křesťanské epoše nebo se v ní naplnila

O CO JDE?

- **Idealistický náhled**
- tvrdí, že Apokalypsa je dramatická prezentace základního křesťanského sdělení ke střetu Boha a satana, dobra a zla, lidu Božího a pronásledujících mocí, což vře v každé době.

O CO JDE?

- **POVAHA BOŽÍHO KRÁLOVSTVÍ**
- jaká realita je Boží království a kdy je na zemi přítomná?

O CO JDE?

- **POHLED NA SVĚT**
- POSTMILENIALISMUS (optimismus)
- PREMILENIALISMUS (pesimismus)
- AMILENIALISMUS (realismus)

O CO JDE?

- Rozdíl mezi námi se týkal království Kristova, **do jaké míry lze čekat, že uspěje na zemi**. Můj otec se modlival za jeho celosvětové rozšíření a triumf, za den, kdy „národ nepozvedne proti národu meč a už se nebudou učit vést válku“ a kdy do práce Kristovy duše se započtou veliké zástupy ve všech zemích.
- Podle učení, s nímž jsem tehdy byl v kontaktu, byly ty prosby **nepatřičné**: představovaly výsledek teologického liberalismu, jenž věřil v pokrokový vzestup člověka a v příchod lepšího světa.

Evangelikální víra, jak jsem si myslel, zavazovala **k opačnému přesvědčení**, totiž že na světové scéně musí převládnout rostoucí zlo, dokud znovu v moci a slávě nepřijde Ježíš Kristus. Do té doby se na svědectví všem národům musí kázat evangelium, i když ne s očekáváním, že je přijmou velké zástupy lidstva.

- Iain H. Murray, puritánský teolog

PREMILENIALISMUS

(katastrofický milenialismus)

NADĚJE PRVNÍ CÍRKVE

(HISTORICKÝ) PREMILENIALISMUS

- první křesťané získávali pocit, že **žijí v posledním období času před dovršením Božího programu**
- současnost vyvrcholí dobou zkoušek, v níž síly zla budou mít volnou ruku. Nato zasáhne Bůh, aby se zastal svatých - viz např. 2Te 2,1-12
- tuto chronologii posílil a rozšířil vliv poslední knihy kánonu, Zjevení Janova, známého též jako Apokalypsa
- hovoří o tisícileté vládě Kristově, nazývané termínem **milénium (z latinského *mille*, „tisíc“)**.
- Z tohoto společného kanonického kořene povstávaly různá očekávání a výklady mesiánské vlády.

(HISTORICKÝ) PREMILENIALISMUS

- **v okolí Efesu,** krajiny oněch sedmi sborů oslovených knihou Zjevení (dnes západní Turecko), vznikla milenární* tradice s některými prvky podobnými modernímu premilenialismu.
- tato tradice se zaměřovala na hmotná požehnání, jaká budou provázet budoucí Kristovu vládu nad obnovenou fyzickou zemí po vzkříšení na konci tohoto věku.

(HISTORICKÝ) PREMILENIALISMUS

„Všechna zvířata, živíci se pouze plody země, budou spolu žít v pokojném souladu a v dokonalé podřízenosti člověku.“

PAPIAS

(HISTORICKÝ) PREMILENIALISMUS

- „U Pána je jeden den jako tisíc let a tisíc let jako jeden den“ (2P 3,8)

One Day ...

(HISTORICKÝ) PREMILENIALISMUS

- *„Já pak a kdokoli pravověrní jsou ve všem křesťané, víme, že i vzkříšení těla bude i tisíciletí bude v Jerusalemě vystavěném, ozdobeném a rozšířeném, jak proroci Ezechiel, Isaiáš, a druzí povídají.“*

- Justin Mučedník

(HISTORICKÝ) PREMILENIALISMUS

- *„ale mnozí, a to křesťané, kteří čisté a zbožné nauky následují, toho neuznávají.“*

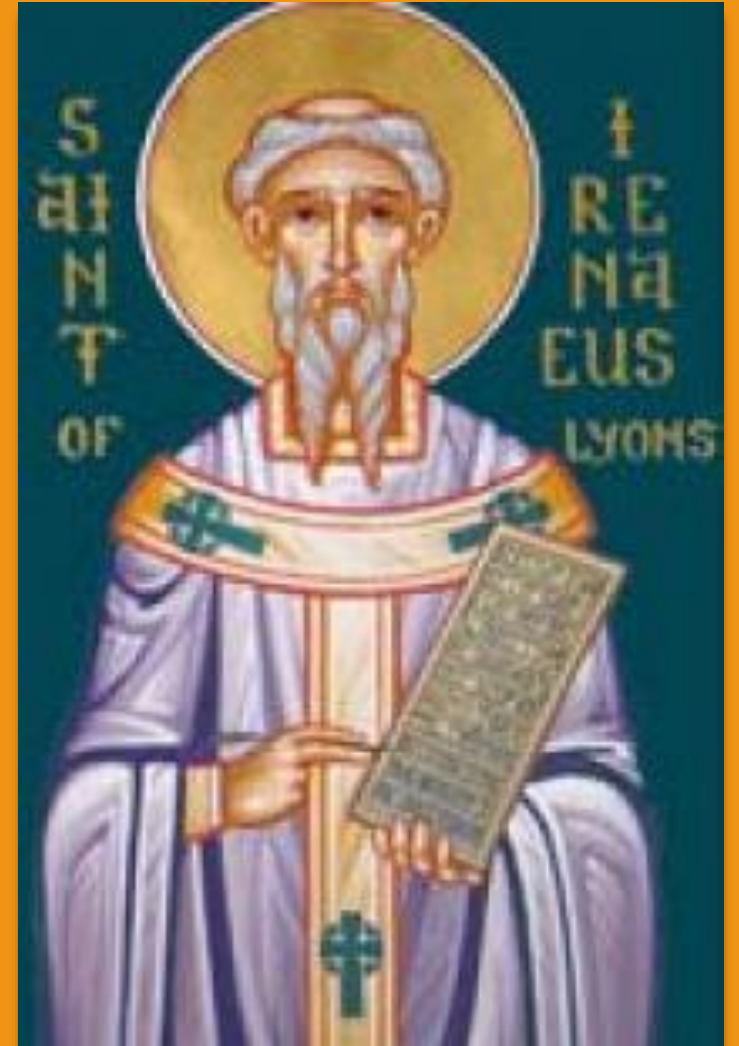
- Justin Mučedník

(HISTORICKÝ) PREMILENIALISMUS

- *Přijdou dnové, kdežto vinní keřové porostou, každý maje deset tisíc haluzí, a na jedné haluzi deset tisíc větví, a na jedné větvi deset tisíc snětek, a na každé snětce deset tisíc hroznů, každý hrozen maje deset tisíc viněnek, a každá ta viněnka dá vytlačena pětadvacet metrů vína. A když se některý svatý některého z těch hroznů dotkne, bude druhý hrozen volati: „Já jsem lepší; mne vezmi a oslavuj skrze mne Boha“.*

IRENEJ

HISTORICKÝ PREMILENIALISMUS

- Kataklysmatický nástup milénia
- Dvojí vzkříšení
- Vytržení
- Církev jako duchovní Izrael

AMILENIALISMUS

PŘEVLÁDAJÍCÍ MYŠLENKA STŘEDOVĚKU

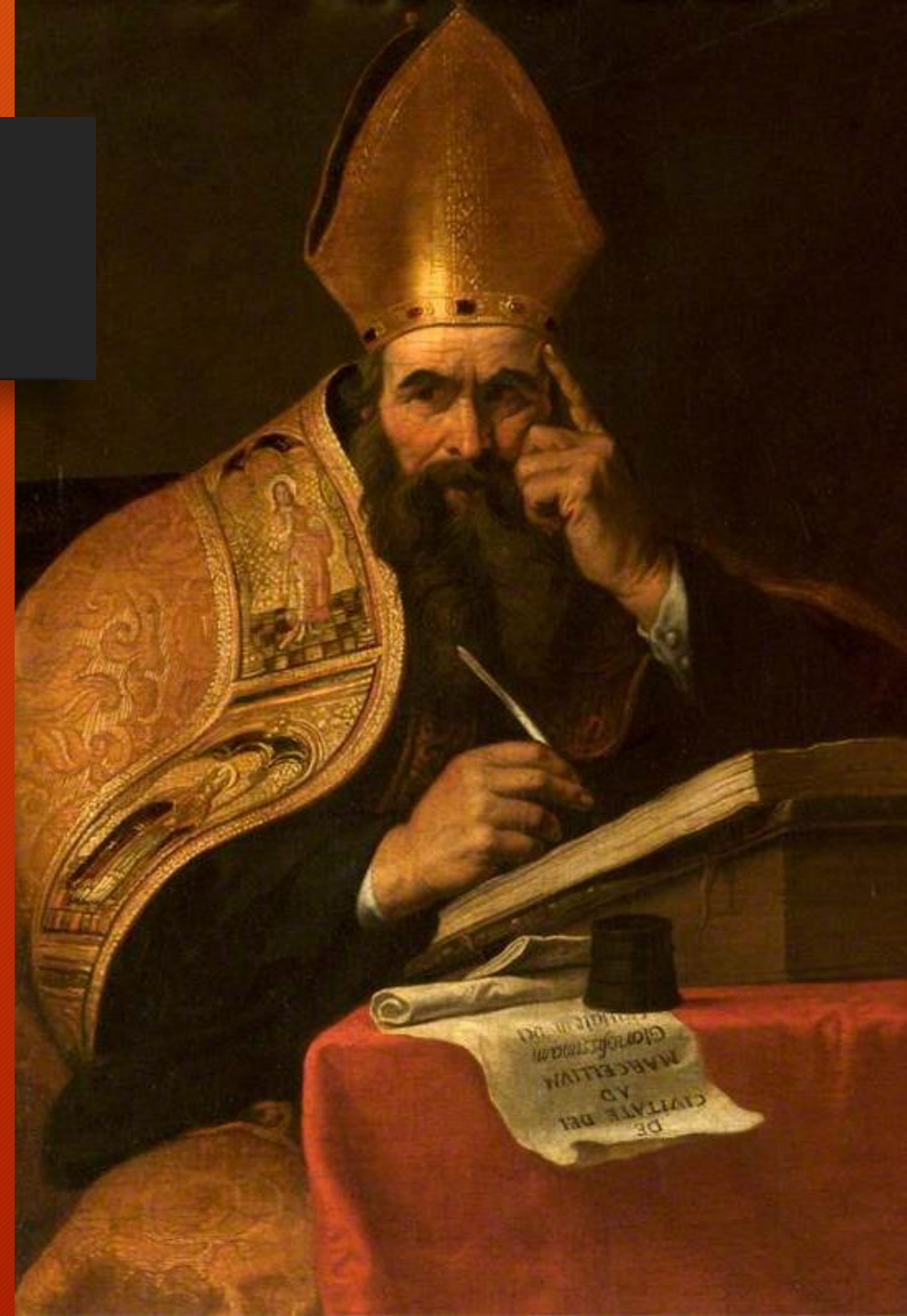
AMILENIALISMUS

- Pokud vezmeme v úvahu celé křesťanské dědictví, **musí milenialismus postoupit své význačné místo** jinému druhu eschatologie, **amilenialismu**
- označení „amileniální“ etymologicky znamená **neočekávající „žádné milénium“**
- Jednoduše řečeno, amilenialismus je eschatologická orientace, **která nečeká žádné budoucí pozemské milénium.**

Amillennialism

AMILENIALISMUS

- „že ti, kteří tehdy vstanou z mrtvých, se budou oddávat bezuzdnému tělesnému hodování, t.j. jídlu a pití v takové míře, že nejen nezachovají žádnou míru, ale dokonce předstihnou i nevěřící.“
 - Augustin z Hipponu

AMILENIALISMUS

Víra v doslovnou budoucí tisíciletou vládu na zemi se **odsuzuje jako pověra.**

Efezský koncil 431 n. l.

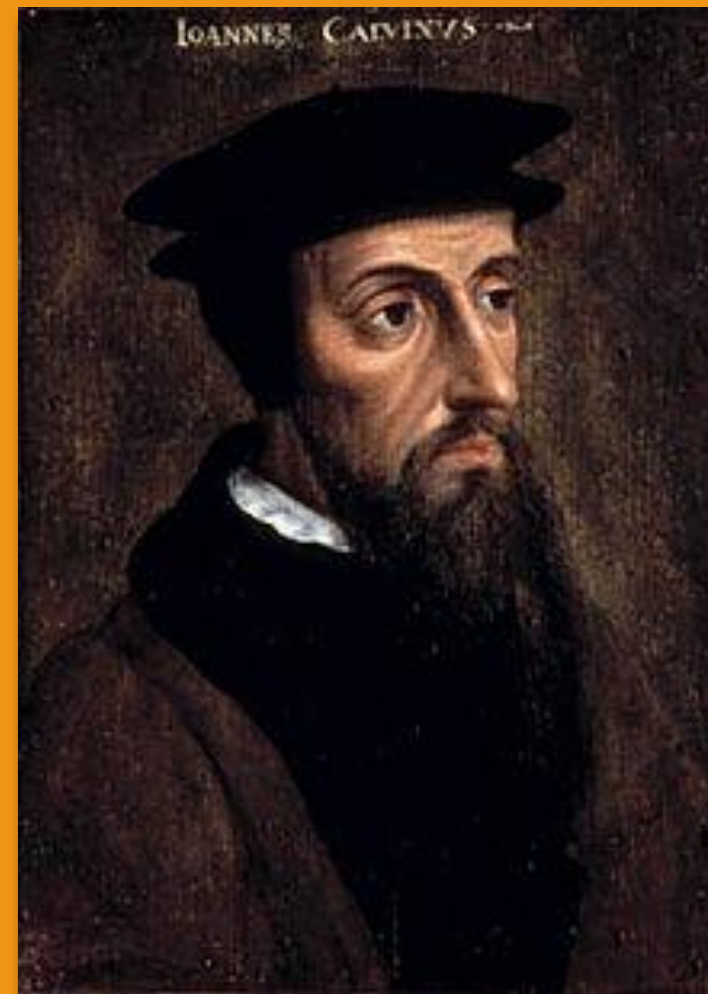
AMILENIALISMUS

Tomáš Akvinský (1225 - 1274) neočekával
žádnou budoucí pozemskou miléniální říši

AMILENIALISMUS

- „Ti, kdo chtějí dopřát Božím dětem tisíc let, v nichž si užijí dědictví života, který má přijít, si neuvědomují, kolik hany uvalují na Krista a jeho Království“.... „milenialisté jsou buď v úplné nevědomosti, co se božských věcí týče anebo se snaží schválně popírat Boží milost.“ **Jan Kalvín (1509 - 1564)**

AMILENIALISMUS

- Jednoduše řečeno, amilenialismus je eschatologická orientace, která nečeká žádné budoucí pozemské milénium.
- tvrdí, že zmínky ve **Zjevení 20** o tisíci letech **nemáme vykládat** jako předpovědi doslovného pozemského Kristova kralování vsunutého mezi současný věk a eschatologický soud, jenž uvede stav věčnosti

AMILENIALISMUS

„Můžeme opravdu očekávat, že Ježíš Kristus, který během svého pozemského života rozhodně odmítal všechna nacionalistická, politická a mesianistická očekávání, zřídí časově ohraničenou boží říši tady na zemi, jak to požaduje miléniální myšlení?“ (Schwarz)

AMILENIALISMUS

- *Struktura knihy (Zjevení) je taková, že po otevření každé ze svých sedmi sekcí se vrací k prvnímu adventu a během každé sekce podává obraz celého interadventního období - avšak každé následné líčení stoupá nad předešlé v důrazu kladeném na dějiny, jež se v jejím průběhu formují.*

AMILENIALISMUS

Až zazní trubka, věci se odehrají současně. Náš Pán začne sestupovat k zemi, jas toho dění svrhne Satana a všechny hroby se otevřou. ... Všichni svatí se spolu vydají uvítat Pána a doprovodit ho na zem. ... Nespasení ... budou nuceni pokleknout a uznat, že toto je nepochybně ten Kristus. ... Spatří trpícího Služebníka na kříži, jak nyní kraluje jako Soudce živých a mrtvých, i budou hledat, kde by se skryli, ale nikde to nepůjde (Zj 1,7).

AMILENIALISMUS - témata

- Symbolické svázání satana
- Symbolická interpretace Písma
- Církev jako duchovní Izrael
- Jedno zmrtvýchvstání

POSTMILENIALISMUS

(progresivní milenialismus)

KRISTUS SE VRÁTÍ NA KONCI MILÉNIA

POSTMILENIALISMUS

- prvními progresivními milenialisty byli
angličtí puritáni z kalvínské reformované
tradice!

POSTMILENIALISMUS

James Ussher (1581 - 1656)

- stanovil na rok 4004 před Kr.
- Začátek sedmého křesťanského milénia
tak stanovil na rok **1996**

POSTMILENIALISMUS

Daniel Whitby (1638 - 1726)

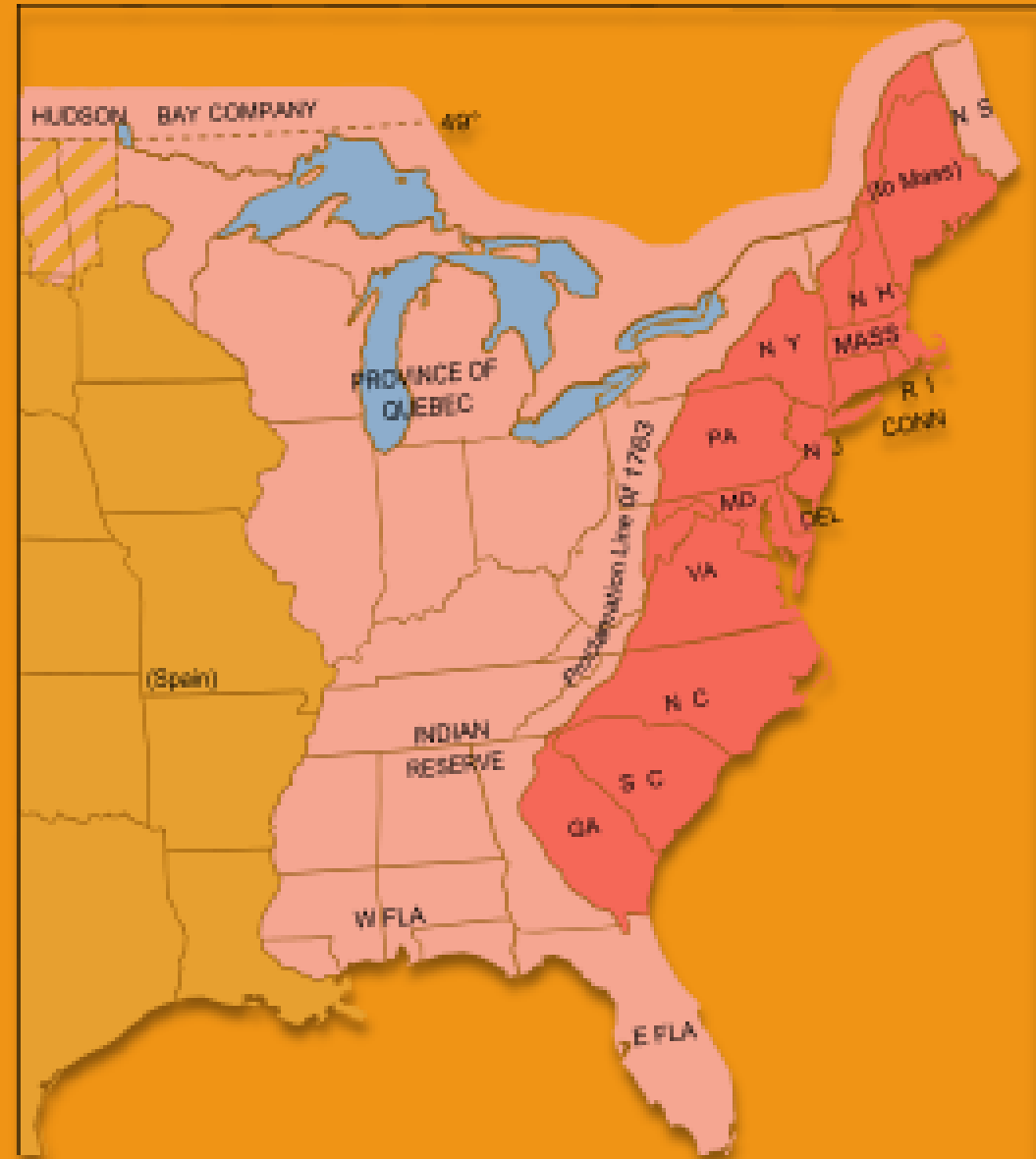
- Parafráze a komentář k Novému zákonu (1703)
- milénium bude předcházet druhému příchodu Krista jako období míru a dostatku, celý svět si osvojí křesťanskou víru a papež i muslimové budou poraženi a Židé obnoví svůj stát v Palestině

*Daniel Whitby S. T. P. Ecclesiae B. M. F.
Sarum Praeceptor. Aet. Aetat. sua 71.*

POSTMILENIALISMUS

- Nová Anglie Novým Izraelem
- období milénia začne tam

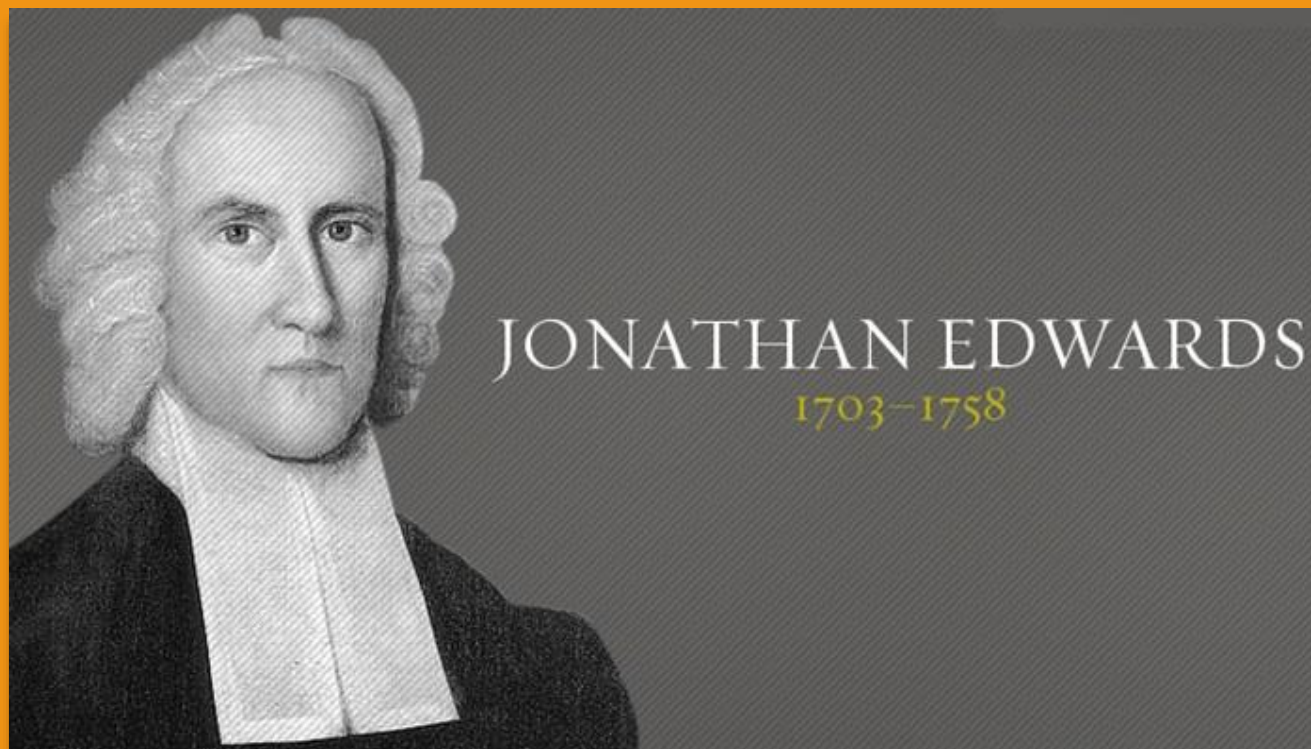

POSTMILENIALISMUS

- rozvinul progresivní milenialismus anglikánského pastora

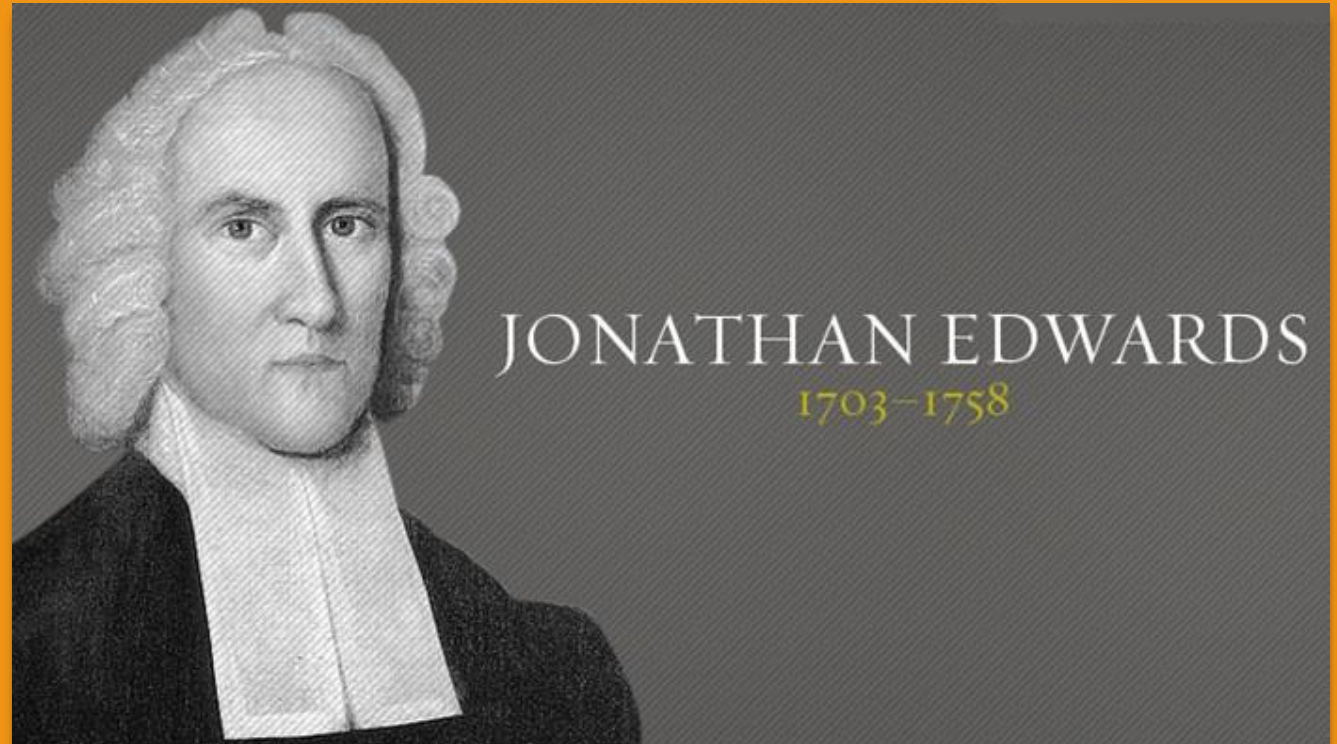
Daniela Witbyho

(1638-1725)

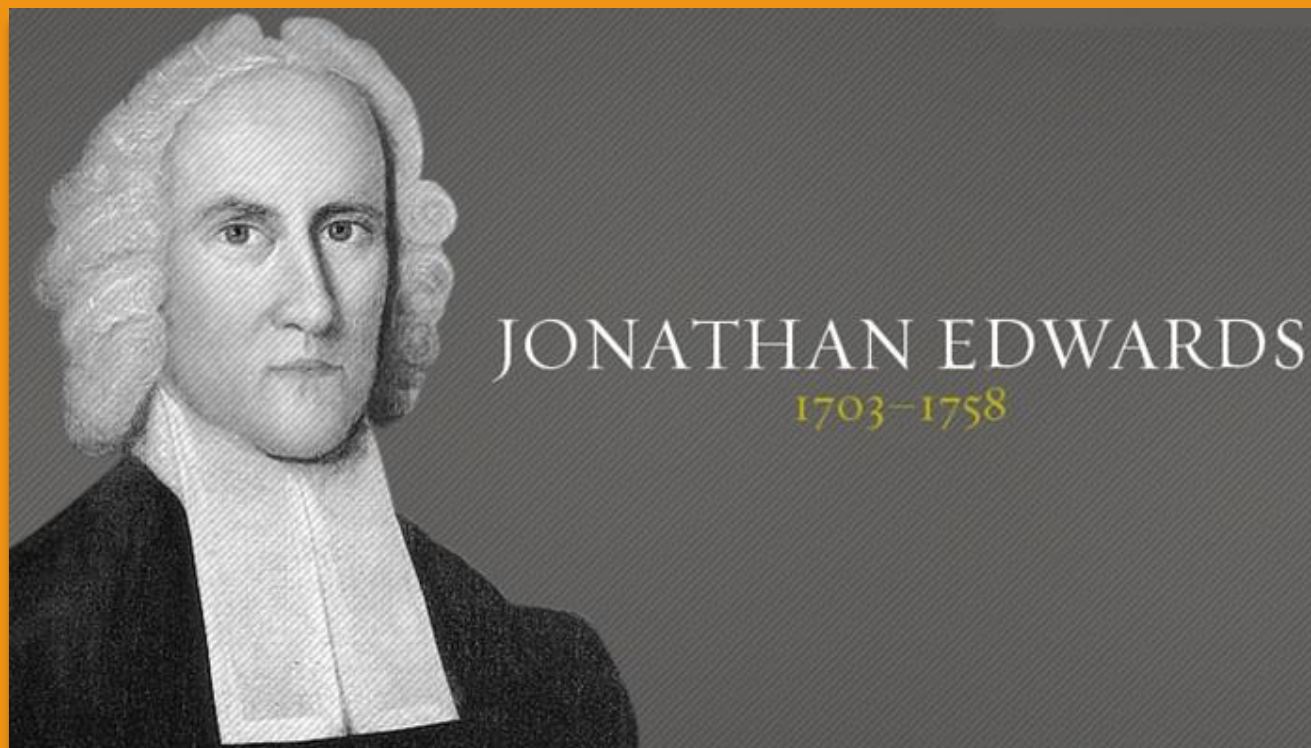
POSTMILENIALISMUS

- *A History of the Work of Redemption (1743)*
- *Some Thoughts concerning Present Revival of Religion in New England*
- probuzení jako posel milénia

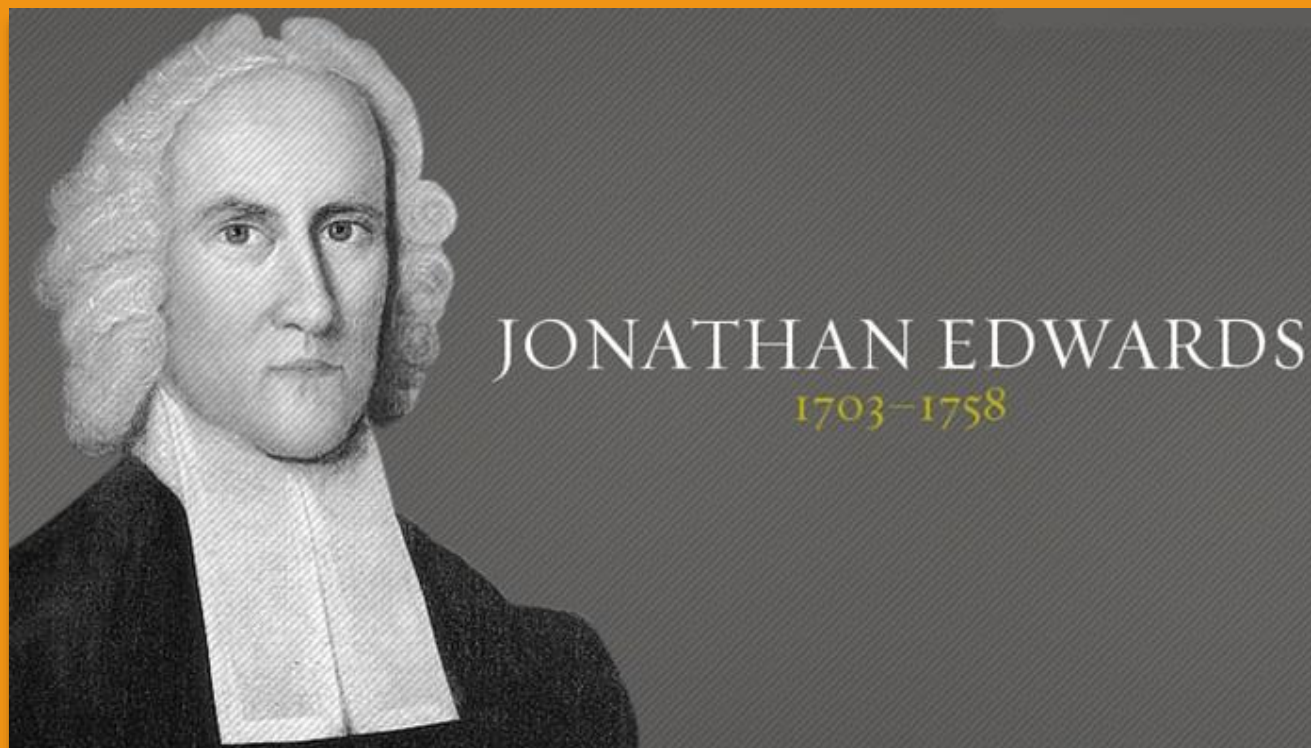
POSTMILENIALISMUS

- v tomto období křesťané mají podporovat probíhající reformaci církve a udržovat církve v probuzení;
- tak připravují cestu miléniu

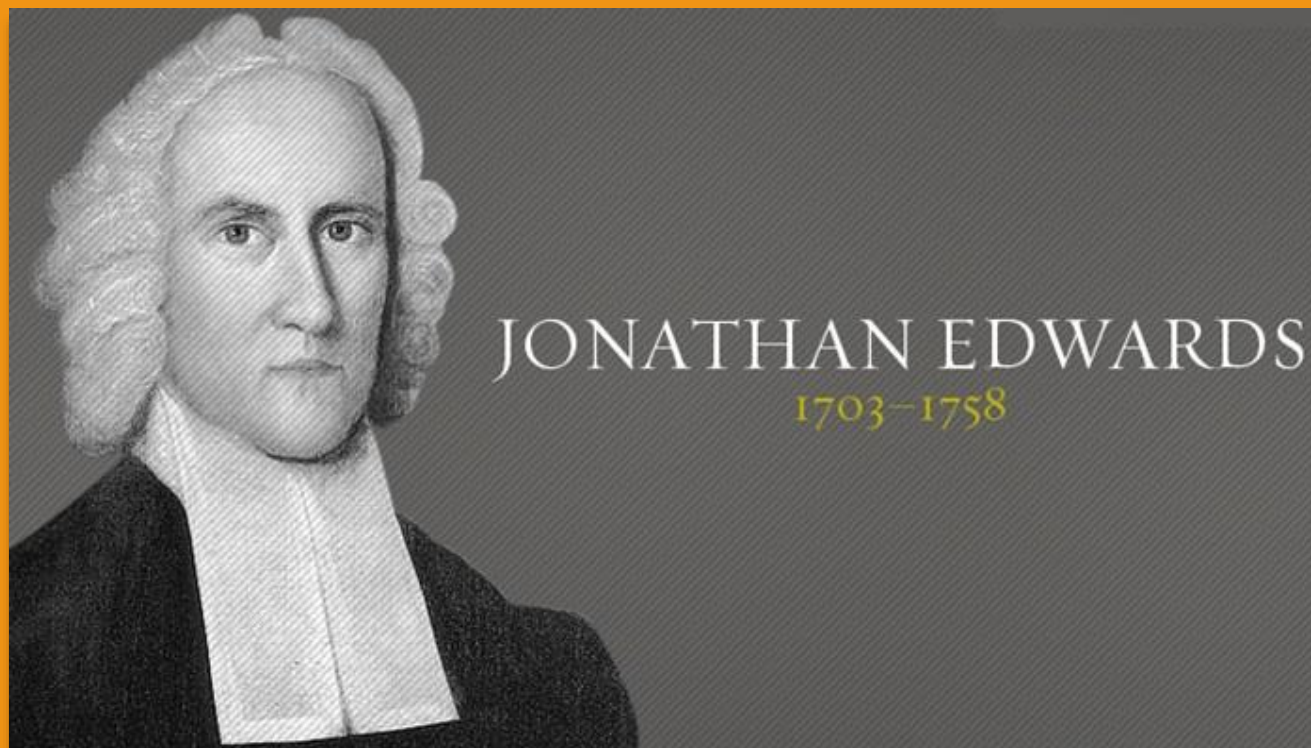
POSTMILENIALISMUS

- během milénia každá země přijme křesťanskou formu vlády a křesťanství se rozšíří po celé planetě

POSTMILENIALISMUS

- po miléniu dojde k finální bitvě Boha a satana a pak nastolí Bůh své věčné království

POSTMILENIALISMUS

- *konverzionistické milénium*

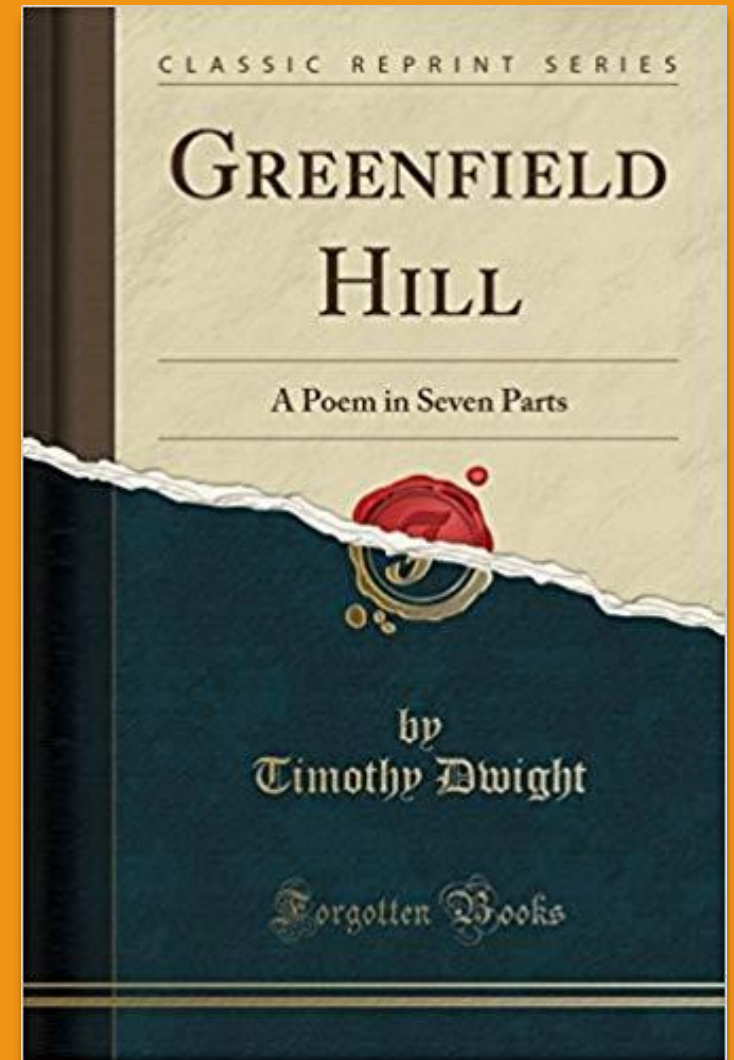
POSTMILENIALISMUS

- *Od náboženského postmilenialismu k občanskému*
- budoucnost se měla formovat na základě zlepšování společenských podmínek díky aplikování myšlenek vědy a pokroku

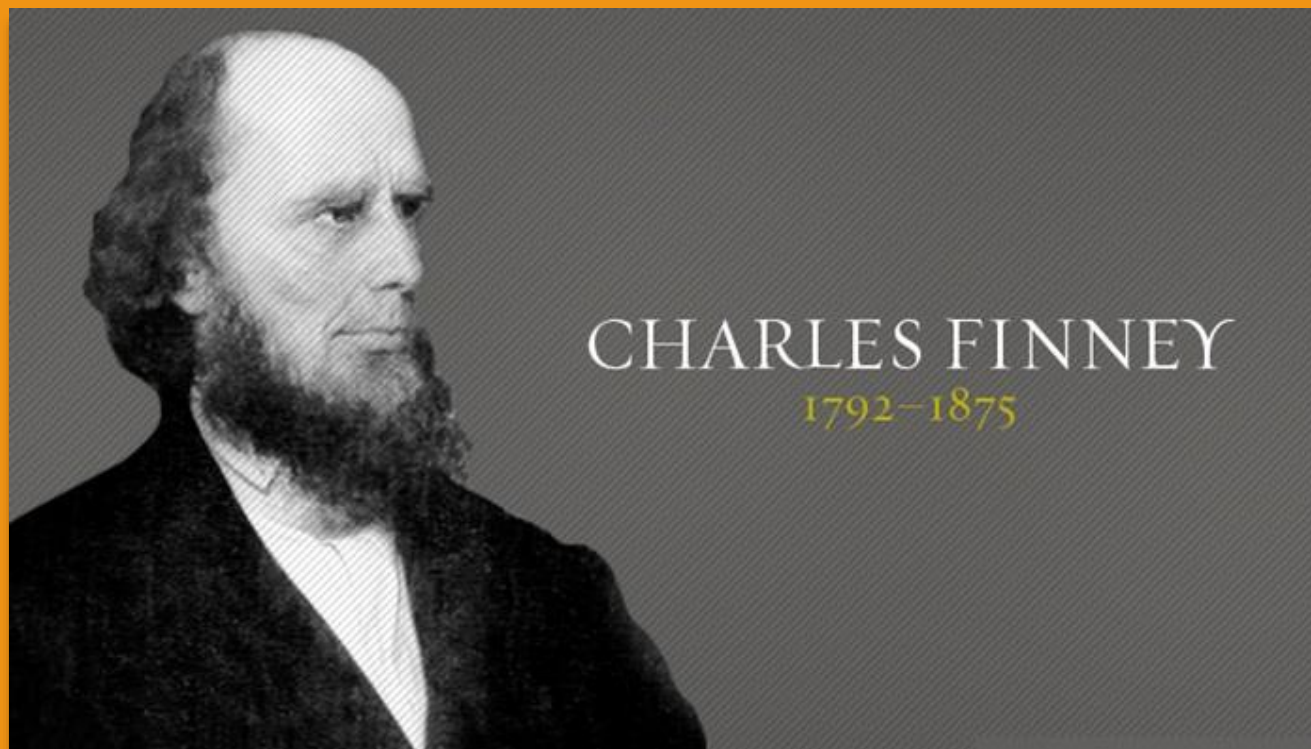
POSTMILENIALISMUS

- **Timothy Dwight (1752 - 1817)**
- báseň, v němž vyjadřuje myšlenku, že America se stane vykupitelským majákem národů

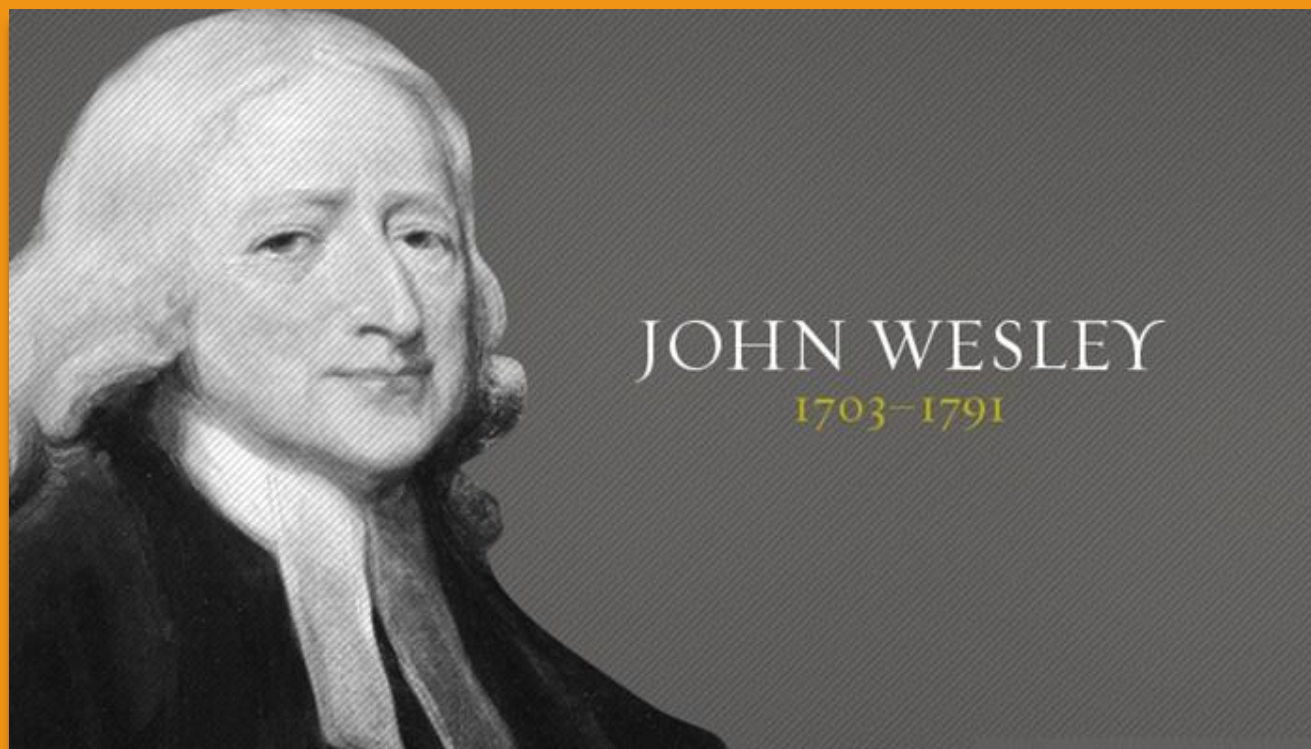
POSTMILENIALISMUS

- **Charles Grandison Finney (1792 - 1875)**
- nově obrácení křesťané mají usilovně podílet na zlepšování společnosti - pracovních podmínek, vzdělání, práva žen apod. a tímto způsobem uskutečňovat Boží království.

POSTMILENIALISMUS

- *Učení o křesťanské dokonalosti*

POSTMILENIALISM

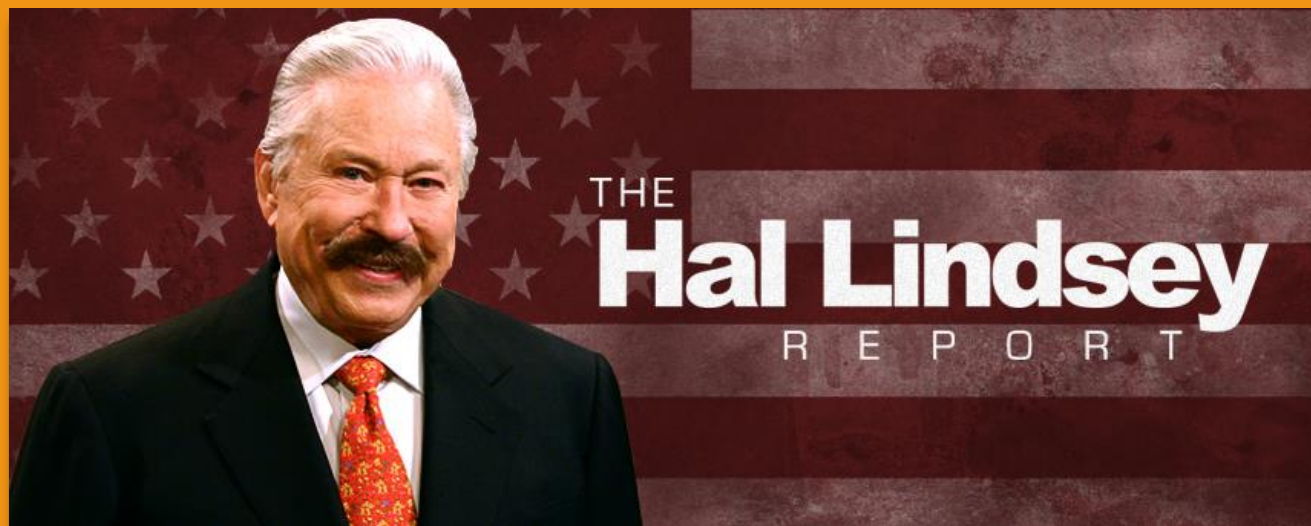
POSTMILENIALISMUS

„Zde je možno si říci, že ta postmiléniální interpretace Órigena, Jeronýma, Augustina i většiny dalších teologů církve je mrtvá jako zesnulá královna Anna a také tak se vší ctí pohřbená.“

Alexander Reese (1930)

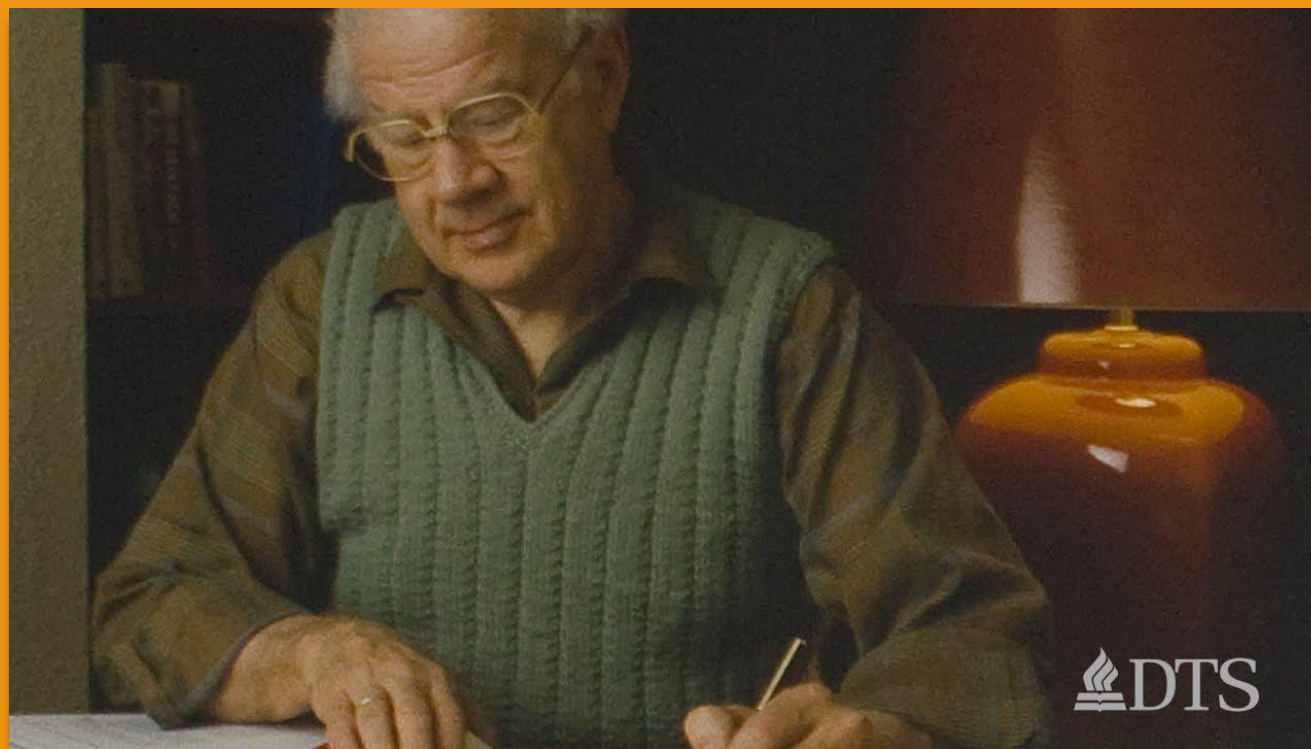
POSTMILENIALISMUS

- *„Žádný odborník s trochou sebeúcty, viděli, v jakém stavu je svět a jak dnes křesťanství ztrácí stále rychleji svůj vliv, není ‚postmilenialista‘“*

POSTMILENIALISMUS

- *„S postmilenialismem už teologie nepracuje. Tento systém zbavila validity 2. světová válka.“*
- **J. Dwight Pentecost**

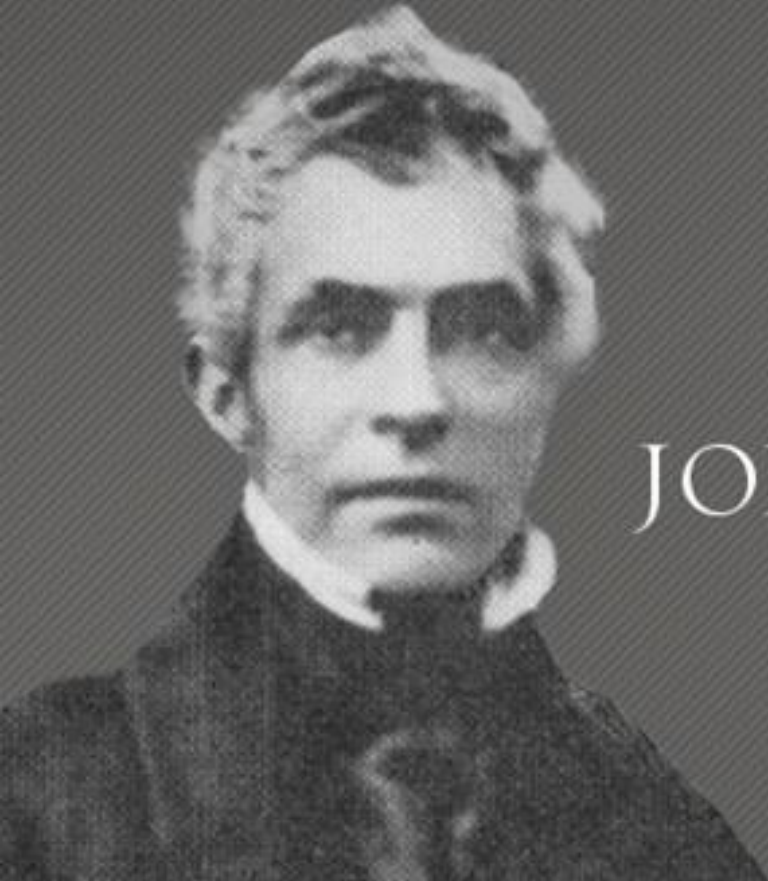
POSTMILENIALISMUS

- Povaha královské éry - kontinuita
- Rozsah, nikoliv obsah
- Jezdec v apokalypse
- Čtyři podobenství
- Mnoho spasených

POSTMILENIALISMUS

Peklo je jen tečka v Božím vesmíru. V porovnání s nebem je peklo úzké a omezené. Oproti království Kristovu je království satana nevýznamné. Pravidlem v nesmírném rozsahu Božího panství je dobro. Zlo je výjimka. Hřích je skvrna v nekonečném azuru věčnosti, skvrna na slunci.

William G. T. Shed

JOHN NELSON DARBY
1800–1882

DISPENZACIONALISMUS

Nelson Darby (1800 - 1882)

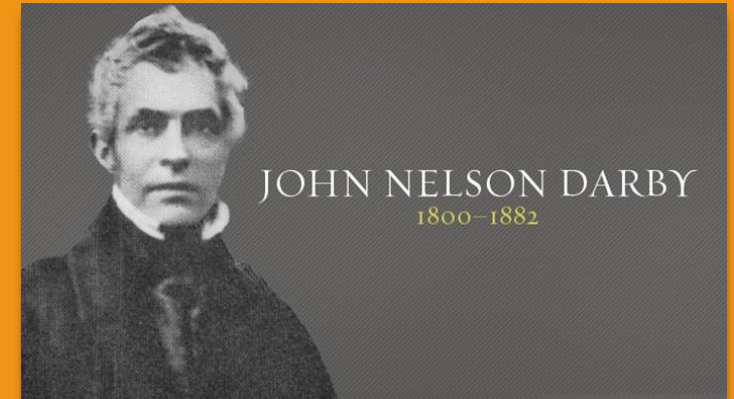
DISPENZACIONALISMUS

- **Joáchym z Fiore (1135 - 1202)**
- rozdělil historická období na
- čas Otce (SZ, doba patriarchů),
- Syna (NZ do druhého příchodu, dob apoštolů)
- a Ducha (doba mnichů).
- Toto třetí období vyústí ve věčnost).

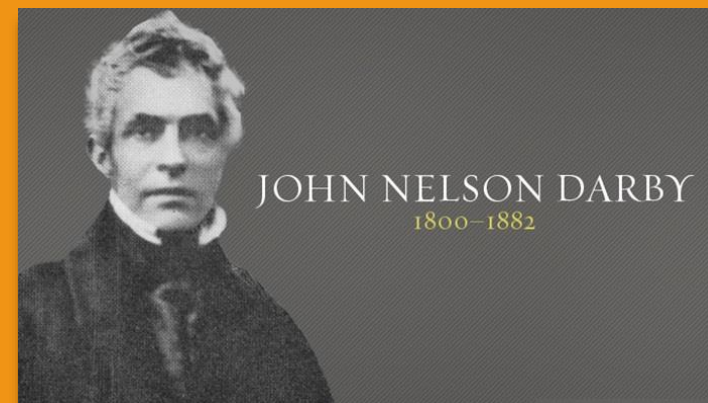
DISPENZACIONALISMUS

- vypracoval svou teologii, jejíž nejdůležitější částí je rozdělení dějin spásy na sedm věků neboli dispenzací - období dějin, které se od sebe odlišují způsobem božího jednání s lidstvem

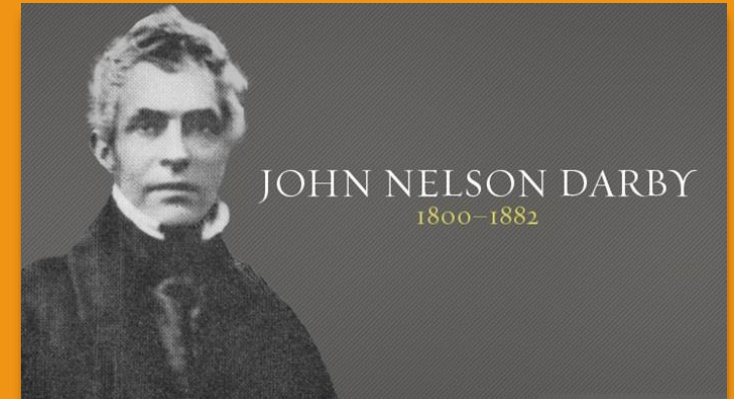
DISPENZACIONALISMUS

- Označení „dispenzacionalismus“ pochází z King James Version, starého anglického překladu Bible, a odvozuje se od výrazu „dispenzace“ (viz 1K 9,17; Ef 1,10; 3,2; Kol 1,25; pozn. překl.: česky nejspíš „správa“), jímž se označuje spravování pozemské Boží domácnosti

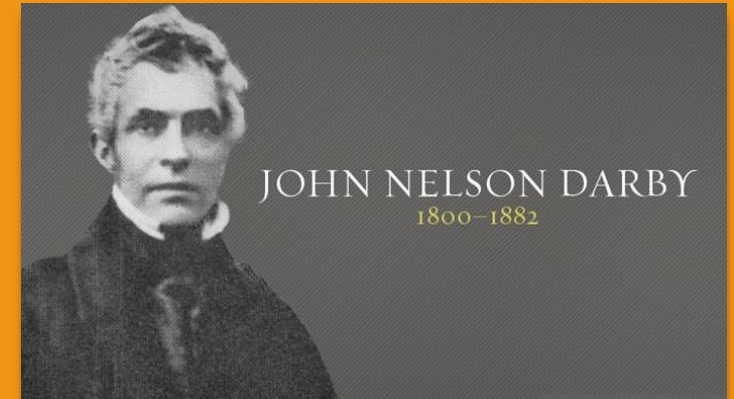
DISPENZACIONALISMUS

- „časové období, během něhož je člověk zkoušen v poslušnosti *konkrétnímu* zjevení Boží vůle.“ Scofield

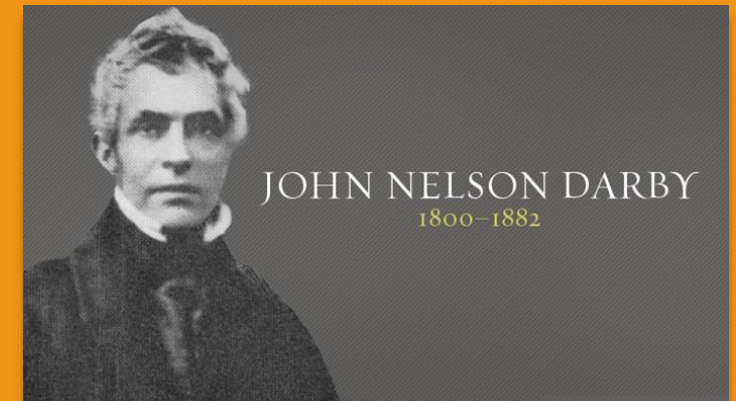
DISPENZACIONALISMUS

- 5 SZ dispenzací
- 6. dispenzace: věk církve (od vzniku církve do Kristova druhého příchodu); v této dispenzaci jedná Bůh s církví a židovským národem odděleně
- 7. dispenzace: po vytržení, tisícileté království

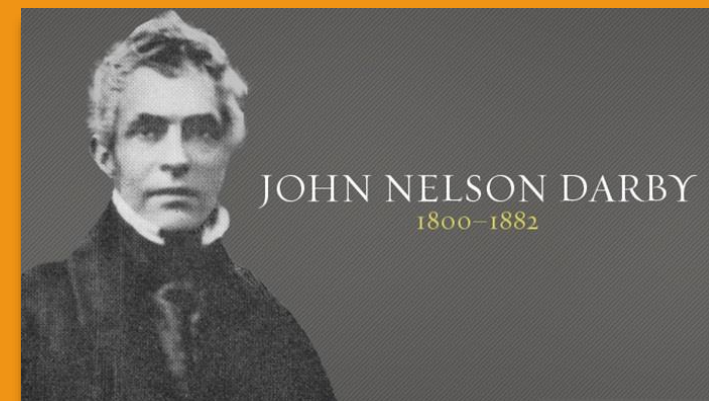
DISPENZACIONALISMUS

- dělí událost druhého příchodu Krista do dvou etap: v první Kristus vytrhne pravé křesťany ze země a zbaví je tak nadcházejícího (sedmiletého) soužení před koncem světa
- ve druhé etapě pak Kristus shromáždí ty, kdo se stali křesťany během sedmiletého období, porazí síly antikrista a nastolí miléniální království
- základem nauky 1 Ts 4,17: *potom my živí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchvázeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem. 18 Těmito slovy se vzájemně potěšujte.*

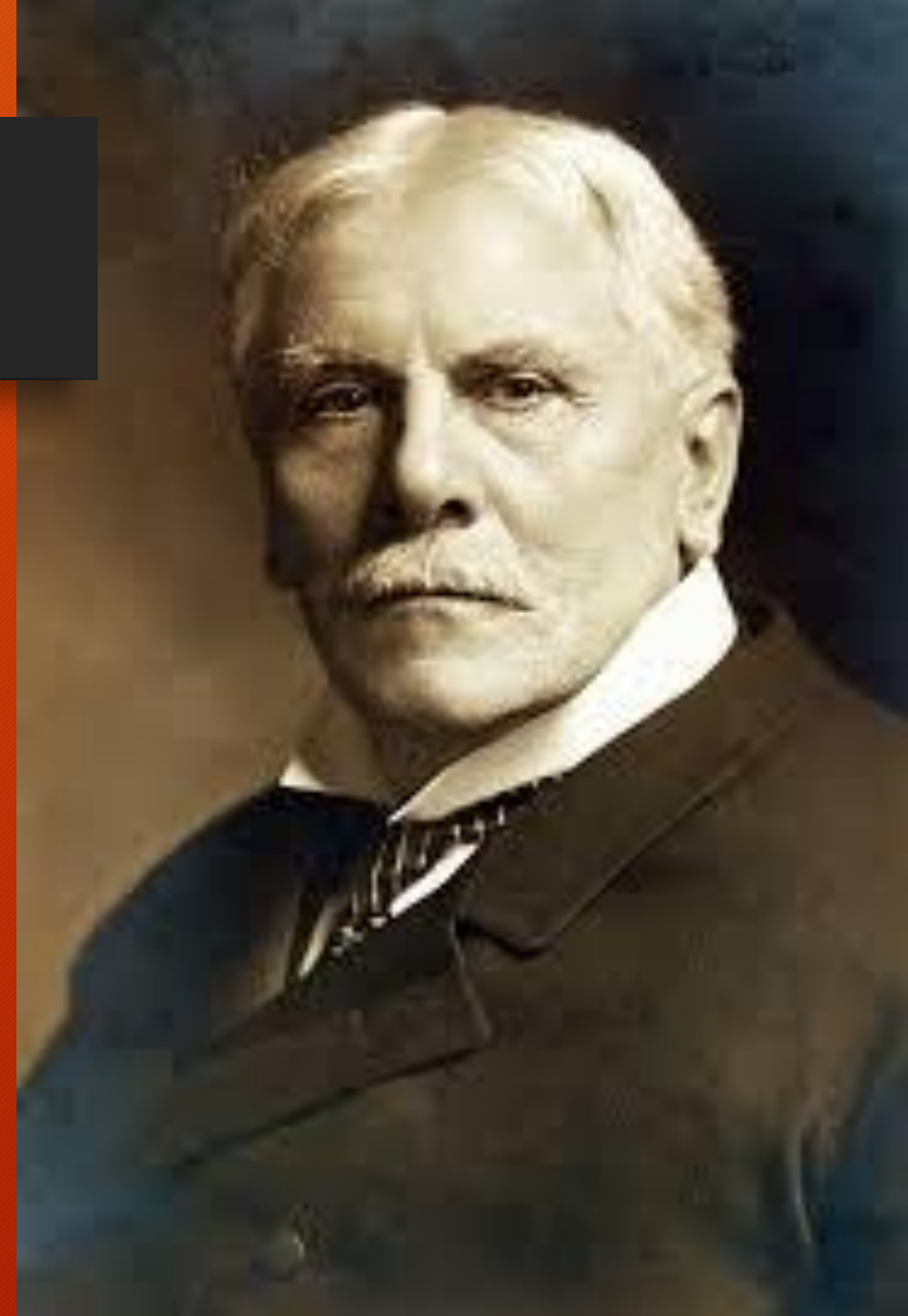
DISPENZACIONALISMUS

- Rozdělení mezi Božím lidem SZ a NZ
- Vytržení a Velké soužení

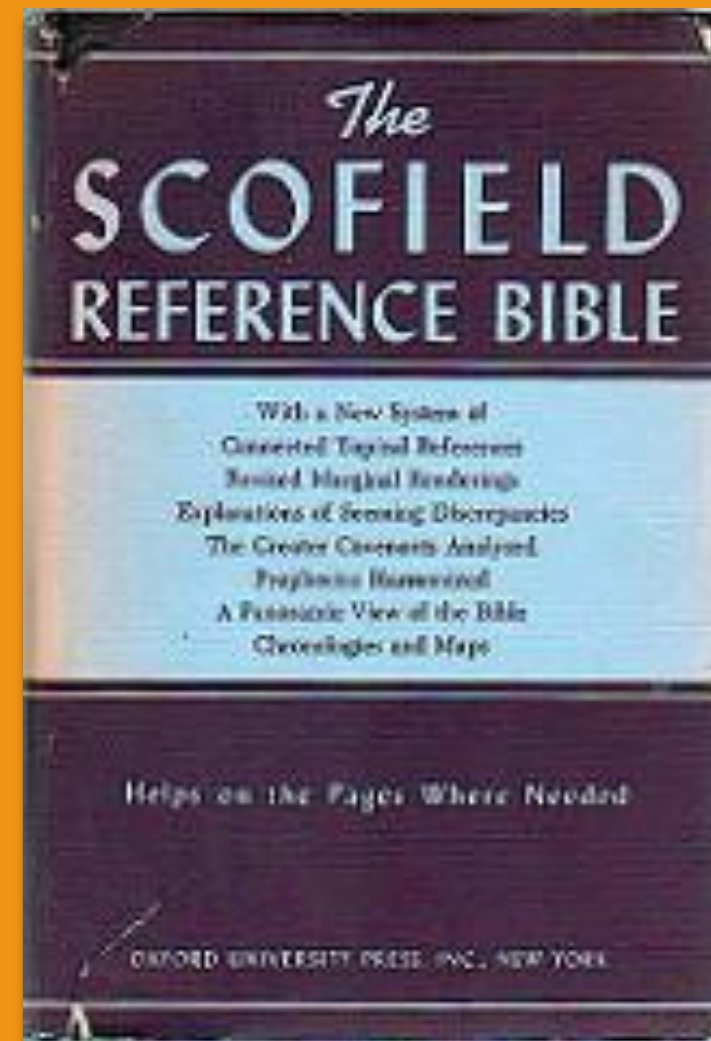
DISPENZACIONALISMUS

- **CYRUS IGERSON SCOFIELD (1843-1921)**
- osm dispencací (1) nevinnost (2) vina (3) civilní vláda (4) příslib (5) Mojžíšův zákon (6) církev a věk milosti (7) soužení (8) milénium

DISPENZACIONALISMUS

- Více než 10 milionů kusů

DISPENZACIONALISMUS

LEFT BEHIND

OTÁZKY DO DISKUZE

- Pomohla vám přednáška utřídit se Vaše dosavadní znalosti?
- Setkali jste se v přednášce s nějakými výrazy či koncepty, které jste předtím neznali? Jaké?
- Měly případné nové informace bezprostřední vliv na Vaše vlastní eschatologické přesvědčení?
- Přivedla Vás přednáška k zamyšlení, zda je Vámi zastávaná pozice ta správná?

OTÁZKY DO DISKUZE - Dan Drápal

- Zákoníci doby Ježíšovy měli dobře nastudovaná všechna starozákonní místa o Mesiáši. Proč ho nakonec nepoznali, když přišel?
- Za jakých okolností nám Písmo ožije a mění naše životy?
- Jak poznáš, zda je něco míněno symbolicky nebo “reálně”?
- Jak řešíš situace, kdy se tě někdo zeptá na smysl nějakého verše a ty zjistíš, že mu nerozumíš?
- Zabývají se dnes lidé otázkou konce světa?
- V čem k této otázce dnes přistupují jinak než v době, kdy Jan psal Zjevení?
- Proč se lidé stále snaží nějak vypočítat datum konce, když Ježíš před tím výslovně varuje?